

Pamatnostādnes

par noteikumiem FITD II atbilstības uzraudzības prasību aspektiem

Satura rādītājs

I.	Darbības joma	3
	Normatīvās atsauces, saīsinājumi un definīcijas.....	4
II.	Mērķis	7
III.	Atbilstības nodrošināšanas un ziņošanas pienākumi.....	8
IV.	Pamatnostādnes par noteiktiem FITD II atbilstības uzraudzības prasību aspektiem.....	9
1.	Atbilstības uzraudzītāja pienākumi.....	9
2.	Pamatnostādnes par atbilstības uzraudzītājam piemērojamajām organizatoriskajām prasībām.....	16
3.	Kompetento iestāžu veiktā atbilstības uzraudzības pārbaude	23
VI.	2020. un 2012. gada pamatnostādņu atbilstības tabula.....	25

I. Darbības joma

Kam paredzētas šīs pamatnostādnes?

1. Šīs pamatnostādnes attiecas uz kompetentajām iestādēm un šādiem finanšu tirgus dalībniekiem:
 - (i) ieguldījumu brokeru sabiedrībām, ja tās sniedz ieguldījumu pakalpojumus vai veic ieguldījumu darbības, vai pārdod strukturētos noguldījumus, vai konsultē klientus saistībā ar šādiem noguldījumiem;
 - (ii) kredītiestādēm, ja tās sniedz ieguldījumu pakalpojumus vai veic ieguldījumu darbības, vai pārdod strukturētos noguldījumus, vai konsultē klientus saistībā ar šādiem noguldījumiem;
 - (iii) pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu (PVKIU) pārvaldības sabiedrībām, ja tās atbilstoši PVKIU direktīvas 6. panta 4. punkta noteikumiem sniedz PVKIU direktīvas 6. panta 3. punktā minētos pakalpojumus, un
 - (iv) alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem (AIFP), ja tie atbilstoši AIFPD 6. panta 6. punkta noteikumiem sniedz AIFPD 6. panta 4. punktā minētos pakalpojumus.

Ko nosaka ar šīm pamatnostādnēm?

2. Šīs pamatnostādnes piemēro saistībā ar FITD II 16. panta 2. punktu un FITD II deleģētās regulas 22. pantu.

Kad šīs pamatnostādnes stājas spēkā?

3. Šīs pamatnostādnes sāk piemērot divus mēnešus pēc dienas, kad tās ir publicētas ESMA tīmekļa vietnē visās ES oficiālajās valodās.
4. Tajā pašā dienā beidz piemērot pamatnostādnes par noteiktiem FITD darbības atbilstības kontroles funkcijas prasību aspektiem¹, kas tika izdotas saskaņā ar FITD I.

¹ ESMA/2012/388.

Normatīvās atsauces, saīsinājumi un definīcijas

Normatīvās atsauces

<i>AIFPD</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīva 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 ²
<i>KPD</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK ³
<i>KPR</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 ⁴
<i>ESMA regula</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK ⁵
<i>FITD I</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK ⁶
<i>FITD II</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīva 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES ⁷
<i>FITD II deleģētā regula</i>	Komisijas 2016. gada 25. aprīļa Deleģētā regula (ES) 2017/565, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un

² OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.

³ OV L 176, 27.6.2013., 338.–436. lpp.

⁴ OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.

⁵ OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.

⁶ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

⁷ OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.

Padomes Direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem⁸

FITD II deleģētā direktīva

Komisijas 2016. gada 7. aprīļa Deleģētā direktīva (ES) 2017/593, ar ko attiecībā uz finanšu instrumentu un klientiem piederošu līdzekļu aizsardzību, produktu pārvaldības prasībām un noteikumiem, kurus piemēro maksu, komisijas naudas vai jebkādu finansiālu vai nefinansiālu labumu sniegšanai vai saņemšanai, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES⁹

PVKIU direktīva

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU)¹⁰

AIFPD

Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīva 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010¹¹

Saīsinājumi

ESMA

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

Definīcijas

sabiedrības

Ieguldījumu brokeru sabiedrības (kā tās ir definētas FITD II 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā), ja tās sniedz ieguldījumu pakalpojumus vai veic ieguldījumu darbības, vai pārdod strukturētos noguldījumus, vai konsultē klientus saistībā ar šādiem noguldījumiem; kredītiestādes (kā tās ir definētas KPR 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā), ja tās sniedz ieguldījumu pakalpojumus vai veic ieguldījumu darbības, vai pārdod strukturētos noguldījumus, vai konsultē klientus saistībā ar šādiem noguldījumiem; PVKIU pārvaldības

⁸ OV L 87, 31.3.2017., 1. lpp.

⁹ OV L 87, 31.3.2017., 500. lpp.

¹⁰ OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.

¹¹ OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.

sabiedrības (kā tās ir definētas PVKIU direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā), ja tās atbilstoši PVKIU direktīvas 6. panta 4. punkta noteikumiem sniedz PVKIU direktīvas 6. panta 3. punktā minētos pakalpojumus, un AIFP (kā tie ir definēti AIFPD 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā), ja tie atbilstoši AIFPD 6. panta 6. punkta noteikumiem sniedz AIFPD 6. panta 4. punktā minētos pakalpojumus.

II. Mērķis

5. Šīs pamatnostādnes ir sagatavotas saskaņā ar ESMA regulas 16. panta 1. punktu. Šo pamatnostādņu mērķis ir Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā iedibināt konsekventu, efektīvu un konstruktīvu uzraudzības praksi un nodrošināt noteiktu FITD II atbilstības uzraudzības aspektu kopēju, vienveidīgu un konsekventu piemērošanu saistībā ar 2. punktā minētajām prasībām.
6. Turklāt ESMA paredz, ka šīs pamatnostādnes, kurās ir aplūkoti vairāki būtiski jautājumi un tādējādi palielināta esošo standartu vērtība, veicinās lielāku konvergenci attiecībā uz FITD II atbilstības uzraudzības prasību interpretāciju un uzraudzības pieejām. Palīdzot nodrošināt to, ka sabiedrības ievēro vienotus regulatīvos standartus, ESMA sagaida, ka atbilstoši uzlabosies ieguldītāju aizsardzība.

III. Atbilstības nodrošināšanas un ziņošanas pienākumi

Pamatnostādņu statuss

7. Saskaņā ar ESMA regulas 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm un sabiedrībām ir jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu atbilstību šīm pamatnostādnēm.
8. Kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, atbilstība būtu jānodrošina, attiecīgi iekļaujot šīs pamatnostādnes valsts tiesiskajā regulējumā un/vai uzraudzības sistēmā, tostarp gadījumos, kad konkrētas pamatnostādnes attiecas galvenokārt uz sabiedrībām. Šādos gadījumos kompetentajām iestādēm, veicot uzraudzību, būtu jānodrošina, ka sabiedrības ievēro attiecīgās pamatnostādnes.

Ziņojumu sniegšanas prasības

9. Divu mēnešu laikā no dienas, kad šīs pamatnostādnes publicētas ESMA tīmekļa vietnē visās ES oficiālajās valodās, kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, jāpaziņo ESMA, vai tās i) ievēro, ii) neievēro, bet plāno ievērot, vai iii) neievēro un neplāno ievērot šīs pamatnostādnes.
10. Neievērošanas gadījumā kompetentajām iestādēm divu mēnešu laikā no dienas, kad šīs pamatnostādnes publicētas ESMA tīmekļa vietnē visās ES oficiālajās valodās, jāpaziņo ESMA arī pamatnostādņu neievērošanas iemesli.
11. Paziņojumu veidne ir pieejama ESMA tīmekļa vietnē. Pēc veidnes aizpildīšanas to nosūta ESMA.
12. Sabiedrībām nav jāziņo, vai tās ievēro šīs pamatnostādnes.

IV. Pamatnostādnes par noteikumiem FITD II atbilstības uzraudzības prasību aspektiem

13. Augstākajai vadībai, pildot savu pienākumu nodrošināt to, ka sabiedrība ievēro FITD II paredzētās saistības, cita starpā ir jānodrošina arī tas, ka attiecīgās sabiedrības atbilstības uzraudzītājs atbilst FITD II deleģētās regulas 22. panta prasībām.

1. Atbilstības uzraudzītāja pienākumi

Pamatnostādne par atbilstības riska novērtēšanu

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 1. punkts un 2. punkta otrā daļa)

1. pamatnostādne

14. Saskaņā ar FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punktu atbilstības uzraudzītājs, pildot savus pienākumus, cita starpā veic riska novērtējumu, lai tādējādi nodrošinātu vispusīgu atbilstības riska uzraudzību. Pamatojoties uz minēto atbilstības riska novērtējumu, atbilstības uzraudzītājs ievieš uz risku balstītu uzraudzības programmu, lai noteiktu savas prioritātes un izvirzītu uzraudzības, konsultatīvo un atbalsta pasākumu galvenos mērķus.
15. Atbilstības riska novērtējuma rezultāti būtu jāizmanto, lai izstrādātu atbilstības uzraudzītāja darba programmu un efektīvi sadalītu atbilstības uzraudzītāja resursus. Atbilstības riska novērtējums būtu regulāri jāpārskata un vajadzības gadījumā jāprecizē, lai atbilstības uzraudzības un konsultatīvo pasākumu mērķi, saturs un piemērošanas joma nezaudētu aktualitāti.
16. Saskaņā ar FITD II deleģētās regulas 22. panta 1. punkta otro daļu atbilstības uzraudzītājam, nosakot sabiedrības atbilstības risku, ir jāņem vērā visi sabiedrības sniegtie ieguldījumu pakalpojumi, veiktās ieguldījumu darbības un sniegtie papildpakalpojumi. Tam būtu jāietver informācija par pārdoto un izplatīto finanšu instrumentu veidiem, sabiedrības klientu kategorijām, izplatīšanas kanāliem un — attiecīgā gadījumā — sabiedrības grupas iekšējo organizāciju.
17. Novērtējot atbilstības risku, būtu jāņem vērā saistības, kas ir piemērojamas saskaņā ar FITD II, valsts īstenošanas noteikumi un politika, procedūras, sistēmas un kontroles pasākumi, ko attiecīgā sabiedrība ir ieviesusi ieguldījumu pakalpojumu un darbību jomā. Veicot novērtējumu, būtu jāņem vērā arī uzraudzības darbību un atbilstošu iekšējo vai ārējo revīziju rezultāti.
18. Identificētie riski būtu regulāri jāpārskata; vajadzības gadījumā tie būtu jāpārskata arī ārpus kārtas, lai nodrošinātu to, ka tiek ņemti vērā jaunie riski (piemēram, riski, kas varētu būt saistīti ar jaunu saimnieciskās darbības virzienu vai citām būtiskām sabiedrības struktūras vai piemērojamā tiesiskā regulējuma izmaiņām).

Pamatnostādne par atbilstības uzraudzītāja pienākumu veikt uzraudzību

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punkta a) apakšpunkts un otrā daļa)

2. pamatnostādne

19. Uz risku balstītās uzraudzības programmas mērķim būtu jābūt novērtēt to, vai sabiedrības saimnieciskā darbība tiek veikta, ievērojot FITD II paredzētās saistības, un to, vai sabiedrības iekšējā politika un procedūras, organizācija un kontroles pasākumi joprojām ir efektīvi un atbilstoši, lai nodrošinātu vispusīgu atbilstības riska uzraudzību.
20. Ja ir runa par sabiedrību grupu, katra grupā ietilpstošā sabiedrība uzņemas atbildību par atbilstības uzraudzību. Tāpēc ikvienai sabiedrībai būtu jā rūpējas par to, lai tās atbilstības uzraudzītājs saglabātu atbildību par attiecīgās sabiedrības atbilstības riska uzraudzību. Tas attiecas arī uz tiem gadījumiem, kad sabiedrība atbilstības uzraudzības funkcijas nodod ārpalpojuma citai tās pašas grupas sabiedrībai. Sabiedrību atbilstības uzraudzītājiem tomēr būtu jāņem vērā arī grupa, kurā attiecīgās sabiedrības ietilpst, piemēram, cieši sadarbojoties ar citu grupas sabiedrību revīzijas darbiniekiem, regulatīvās un atbilstības uzraudzības struktūras darbiniekiem un juridiskajiem darbiniekiem.
21. Uz risku balstītā pieeja atbilstības nodrošināšanai būtu jāizmanto, izvēloties atbilstošus instrumentus un metodes, ko atbilstības uzraudzītājs varētu izmantot, kā arī nosakot uzraudzības programmas tvērumu un atbilstības uzraudzītāja veikto uzraudzības darbību biežumu (uzraudzītājs attiecīgās darbības var veikt periodiski, pēc vajadzības un/vai pastāvīgi). Atbilstības uzraudzītājam būtu jā rūpējas arī par to, lai tā veiktās uzraudzības darbības neaprobežotos ar dokumentu pārbaudi, bet lai tiktu pārbaudīts arī tas, kā politika un procedūras tiek īstenotas praksē, piemēram, veicot pārbaudes uz vietas sabiedrības struktūrvienībās. Atbilstības uzraudzītājam būtu jāapsver arī veicamo pārbaudžu tvērums.
22. Piemēroti instrumenti un metodes, ko atbilstības uzraudzītājs varētu izmantot uzraudzības darbību veikšanai, cita starpā ietver:
 - (a) kopējā riska mērījumus (piemēram, riska rādītājus);
 - (b) (papildu) ziņojumus, kuru mērķis ir pievērst vadības uzmanību un kuros ir dokumentētas būtiskas atšķirības starp plānotajiem un faktiskajiem notikumiem (ziņojums par konstatētajām neatbilstībām) vai risināmās problēmsituācijas (problēmsituāciju reģistrs);
 - (c) mērķtiecīgu tirdzniecības darījumu uzraudzību, procedūru izpildes novērošanu, dokumentu pārbaudes un pārrunas ar attiecīgajiem darbiniekiem un/vai, ja tas ir nepieciešams un ja atbilstības uzraudzītāja ieskatā tas būtu lietderīgi, ar reprezentatīvu sabiedrības klientu izlasi.
23. Uzraudzības programmai būtu jāatspoguļo pārmaiņas sabiedrības riska profilā, ko varētu radīt, piemēram, tādi būtiski notikumi kā uzņēmumu pārņemšana, IT sistēmas izmaiņas vai reorganizācija. Programmai būtu jāietver arī tādu novēršanas pasākumu īstenošana un efektivitātes novērtēšana, ko sabiedrība veic, reaģējot uz FITD II,

attiecīgo deleģēto vai īstenošanas aktu un/vai valsts īstenošanas noteikumu pārkāpumiem.

24. Atbilstības uzraudzītājam, veicot uzraudzības darbības, būtu jāņem vērā arī tālāk minētais:
- (a) pienākums attiecīgajā darbības jomā ievērot normatīvās prasības;
 - (b) pirmā līmeņa kontroles pasākumi, kas tiek veikti attiecīgajās sabiedrības darbības jomās (proti, pirmā līmeņa kontroles pasākumi, ko veic sabiedrības struktūrvienības, nevis otrā līmeņa kontroles pasākumi, ko veic atbilstības uzraudzītājs), un
 - (c) riska pārvaldības, iekšējās revīzijas vai citu kontroles struktūru pārbažu rezultāti ieguldījumu pakalpojumu un darbību jomā.
25. Kontroles struktūru veiktās pārbaudes būtu jāsašķir ar atbilstības uzraudzītāja veiktajām uzraudzības darbībām, vienlaikus respektējot dažādo struktūrvienību neatkarību un pilnvaras.
26. Atbilstības uzraudzītājam būtu jāuzrauga sūdzību izskatīšanas process un saistībā ar vispārējo pienākumu veikt uzraudzību būtu jāuzskata sūdzības par būtisku informācijas avotu. Tas nenozīmē, ka atbilstības uzraudzītājam būtu jānosaka sūdzību izskatīšanas iznākums. Šajā sakarībā sabiedrībām būtu jānodrošina atbilstības uzraudzītājam piekļuve visām klientu sūdzībām, ko attiecīgā sabiedrība ir saņēmusi.

Pamatnostādne par atbilstības uzraudzītāja ziņošanas pienākumiem

(FITD II 16. panta 2. punkts, FITD II deleģētās regulas 21. panta 1. punkta e) apakšpunkts, 2. punkta c) apakšpunkts un 3. punkta b) apakšpunkts, 25. panta 2. un 3. punkts un 26. panta 3. un 7. punkts, FITD II deleģētās direktīvas 9. panta 6. un 7. punkts un 10. panta 6. un 8. punkts)

3. pamatnostādne

27. FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punkta c) apakšpunktā un 3. punkta c) apakšpunktā un 25. panta 2. un 3. punktā paredzētie obligāti iesniedzamie atbilstības ziņojumi ir piemēroti instrumenti, lai pievērstu vadības uzmanību. Obligātajiem atbilstības ziņojumiem būtu jāaptver visas struktūrvienības, kas ir iesaistītas sabiedrības ieguldījumu darbību veikšanā un ieguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu sniegšanā. Ja ziņojumā nav ietvertas visas minētās darbības un pakalpojumi, tas būtu skaidri jāpamato.
28. Attiecīgos gadījumos obligātajos atbilstības ziņojumos cita starpā būtu jāietver šāda informācija:
- (a) Vispārīga informācija
 - informācija par to, cik atbilstoša un efektīva ir sabiedrības politika un procedūras, kas ieviestas, lai nodrošinātu to, ka sabiedrība un tās darbinieki ievēro FITD II paredzētās saistības;

- informācija par būtiskām normatīvo prasību izmaiņām, kas ir notikušas pārskata periodā;
- pārskats par atbilstības uzraudzītāja struktūru, tostarp par kopējo darbinieku skaitu, viņu kvalifikāciju un pakļautību, un – turpmākajos ziņojumos – informācija par atbilstības uzraudzītāja struktūras un personāla izmaiņām;

(b) Uzraudzības un pārbaūžu veids

- informācija par to, kā atbilstības uzraudzītājs uzrauga sabiedrības darbību un pārbauda FITD II paredzēto saistību izpildi, un to, kā tiek savlaicīgi noteikts risks, ka sabiedrība vai tās darbinieki varētu neizpildīt minētās saistības;
- pārskats par atbilstības uzraudzītāja veiktajām dokumentu pārbaudēm vai pārbaudēm uz vietas;
- pārskats par uzraudzības darbībām, ko plānots veikt, lai nodrošinātu turpmāku uzraudzību un kontroli;

(c) Konstatējumi

- pārskats par galvenajiem konstatējumiem, kas izdarīti, pārbaudot sabiedrības politiku un procedūras, tostarp par riskiem, ko atbilstības uzraudzītājs ir identificējis, veicot uzraudzības darbības;
- informācija par pārkāpumiem un sabiedrības organizācijas un atbilstības nodrošināšanas procesa nepilnībām;
- informācija par pārskata periodā saņemto sūdzību skaitu, ja šāda informācija nav sniegta iepriekš citos avotos. Ja, pārskatot klientu sūdzības, ir konstatētas konkrētas neatbilstības vai riski, kas ir saistīti ar politiku vai procedūrām, ko sabiedrība ir ieviesusi, lai sniegtu ieguldījumu pakalpojumus un veiktu ieguldījumu darbības, šie aspekti būtu īpaši jānorāda;

(d) Veiktās darbības

- pārskats par darbībām, kas veiktas, lai novērstu būtisku risku, ka sabiedrība vai tās darbinieki varētu neievērot FITD II paredzētās saistības;
- informācija par pasākumiem, kas jau ir veikti un kas ir jāveic, lai piemērojamo prasību izmaiņu gadījumā nodrošinātu atbilstību jaunajām prasībām;
- informācija par to, kā sabiedrība ir reaģējusi uz saņemtajām sūdzībām, un par kompensācijām, kas ir izmaksātas, pamatojoties uz sūdzībām, ja šāda informācija nav sniegta iepriekš citos avotos; informācija par darbībām, kas ir veiktas saistībā ar konkrētām neatbilstībām vai riskiem, kas ir identificēti, pārskatot klientu sūdzības, un ir saistīti ar politiku vai procedūrām, ko sabiedrība ir ieviesusi, lai sniegtu ieguldījumu pakalpojumus un veiktu ieguldījumu darbības;

(e) Cita informācija

- informācija par citām būtiskām neatbilstībām, kas ir konstatētas kopš iepriekšējā ziņojuma iesniegšanas;
- pārskats par būtiskāko saraksti ar kompetentajām iestādēm;

- informācija par gadījumiem, kad augstākā vadība nav ievērojusi būtiskas atbilstības uzraudzītāja ieteikumus vai vērtējumu;
 - informācija par gadījumiem, kad nav ievērots princips, ka citas struktūrvienības nedrīkst dot norādījumus darbiniekiem, kuri veic atbilstības uzraudzību, vai citādi ietekmēt attiecīgos darbiniekus un viņu veiktās darbības, un,
 - ja sabiedrība izmanto atbrīvojumu un neieceļ atbilstības uzraudzības amatpersonu, kuras vienīgais darba pienākums attiecīgajā sabiedrībā ir atbilstības uzraudzība, vērtējums par to, cik atbilstoši ir sabiedrības pasākumi interešu konfliktu novēršanai.
29. Ja tas konkrētās sabiedrības gadījumā ir aktuāli (piemēram, ja attiecīgā sabiedrība ir produktu izstrādātājs un/vai izplatītājs), atbilstības uzraudzītājam ziņojuma sadaļā, kas attiecas uz sabiedrības produktu pārvaldības kārtību, būtu jānorāda vismaz šāda informācija:
- (a) informācija par atbilstības uzraudzītāja līdzdalību sabiedrības produktu pārvaldības politikas un procedūru izstrādāšanā, uzraudzībā un pārskatīšanā;
 - (b) informācija par visiem jautājumiem, kas ir paredzēti FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punktā, saistībā ar atbilstības uzraudzītāja veikto sabiedrības produktu pārvaldības pasākumu uzraudzību (piemēram, informācija par atbilstības uzraudzītāja konstatējumiem attiecībā uz sabiedrības produktu pārvaldības politiku un procedūrām, pārkāpumiem un nepilnībām un darbībām, kas jau ir veiktas vai ir jāveic, lai konstatētās nepilnības novērstu);
 - (c) sistemātiska informācija par sabiedrības izstrādātajiem/izplatītajiem finanšu instrumentiem, tostarp informācija par izplatīšanas stratēģiju, kā noteikts FITD II deleģētās direktīvas 9. panta 6. punktā un 10. panta 8. punktā, proti, vismaz šāda informācija:
 - informācija par izstrādāto vai izplatīto produktu skaitu un veidu, tostarp informācija par attiecīgo produktu mērķtirgiem un cita attiecīgo produktu apstiprināšanas procesā iegūtā informācija, kas ir nepieciešama, lai novērtētu produktu atbilstības risku, jo īpaši saistībā ar sabiedrības produktu pārvaldības politiku (piemēram, informācija par produkta sarežģītību un interešu konfliktiem, kas ir saistīti ar attiecīgo produktu, būtiski scenāriju analīzes dati, izmaksu un peļņas attiecība), īpašu uzmanību pievēršot jauniem produktiem, kas izstrādāti vai izplatīti pārskata periodā, kā arī produktiem, kuru iezīmes šajā periodā ir būtiski mainījušās;
 - (izstrādātāju gadījumā, sniedzot informāciju par attiecīgo izplatīšanas stratēģiju) informācija par attiecīgajiem izplatītājiem, īpašu uzmanību pievēršot jaunajiem izplatītājiem;
 - informācija par to, vai attiecīgie produkti tiek izplatīti ārpus (pozitīvā) mērķtirgus un cik plaši tas tiek darīts,

lai novērtētu, vai sabiedrības ieviestā produktu pārvaldības kārtība darbojas, kā paredzēts. Lai to izdarītu, atbilstības uzraudzītājs var kritiski izvērtēt tās sabiedrības struktūrvienības vai to darbinieku darbu, ziņojumus vai metodes, kas izstrādā sabiedrības produktu pārvaldības kārtību. Saskaņā ar samērīguma principu,

sagatavojot ziņojumu, piemēram, par sabiedrības produktu pārvaldības kārtību, informācija par vienkāršākiem, plašāk izplatītiem produktiem var nebūt tik detalizēta, turpretī sarežģīti produkti vai produkti ar riska pazīmēm vai citām būtiskām iezīmēm (piemēram, nelikvīdi vai inovatīvi produkti) būtu jāapraksta sīkāk.

30. Ievērojot samērīguma principu, sabiedrībām būtu jādod priekšroka tādai organizatoriskajai struktūrai, kas ļauj pienācīgi nodalīt atbilstības uzraudzības un sūdzību pārvaldības funkcijas. Ja sabiedrības atbilstības uzraudzītājs ir atbildīgs arī par sūdzību izskatīšanu, atbilstības ziņojumā būtu jāietver informācija par problēmām, kas ir saistītas ar to, kā tiek īstenota sabiedrības ieviestā kārtība iespējamo interešu konfliktu noteikšanai, mazināšanai un novēršanai saistībā ar abām minētajām funkcijām, tostarp jo īpaši informācija par nepilnībām, kas ir saistītas ar to, kā sabiedrība izpilda savu pienākumu pieņemt un izskatīt sūdzības.
31. Atbilstības uzraudzītājam būtu jāapsver nepieciešamība papildus ziņot arī grupas atbilstības uzraudzītājam.
32. Kompetentās iestādes var izmantot dažādas pieejas, lai sekotu tam, kā atbilstības uzraudzītājs pilda savus ziņošanas pienākumus. Piemēram, dažas kompetentās iestādes pieprasa, lai sabiedrības tām regulāri vai pēc pieprasījuma iesniegtu atbilstības uzraudzītāja ziņojumus, bet citas pieprasa, lai augstākā vadība papildus atbilstības uzraudzītāja ziņojumam iesniegtu arī anotētu ziņojuma versiju, kurā ir skaidroti atbilstības uzraudzītāja izdarītie konstatējumi. Šāda prakse ļauj kompetentajām iestādēm pašām no pirmavota iegūt informāciju par sabiedrības veiktajiem atbilstības nodrošināšanas pasākumiem un par piemērojamo tiesību normu pārkāpumiem.

Pamatnostādne par atbilstības uzraudzītāja pienākumu sniegt konsultācijas un atbalstu

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 27. panta 3. punkts)

4. pamatnostādne

33. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka atbilstības uzraudzītājs izpilda savu pienākumu sniegt konsultācijas un atbalstu, cita starpā palīdzot apmācīt darbiniekus un vadītājus, ikdienā palīdzot darbiniekiem un vadītājiem un piedaloties sabiedrības politiku un procedūru izstrādē (piemēram, palīdzot izstrādāt sabiedrības atalgojuma politiku vai produktu pārvaldības politiku un procedūras).
34. Sabiedrībām visās struktūrvienībās būtu jāpopularizē un jānostiprina “atbilstības kultūra”, un augstākajai vadībai tas būtu jāatbalsta. Atbilstības kultūras mērķis ir ne tikai izveidot vispārēju vidi, kurā tiek risināti atbilstības jautājumi, bet arī panākt to, lai ikvienam darbiniekam būtu svarīgi uzlabot ieguldītāju aizsardzību un palīdzēt nodrošināt finanšu sistēmas stabilitāti.

35. Sabiedrībai ir jānodrošina, ka tās darbinieki ir pienācīgi apmācīti 12. Atbilstības uzraudzītājam būtu jāpalīdz ieguldījumu pakalpojumu un darbību jomas struktūrvienībām (proti, visiem darbiniekiem, kuri ir tieši vai netieši iesaistīti ieguldījumu pakalpojumu sniegšanā un ieguldījumu darbību veikšanā) saņemt atbilstošu apmācību. Nodrošinot apmācību un sniedzot citādu atbalstu, īpaša uzmanība cita starpā būtu jāpievērš šādiem jautājumiem:
- (a) sabiedrības iekšējai politikai un procedūrām un tās organizatoriskajai struktūrai ieguldījumu pakalpojumu un darbību jomā, un
 - (b) FITD II, tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, valsts īstenošanas noteikumiem, piemērojamajiem standartiem, pamatnostādņēm un citiem ESMA un kompetento iestāžu norādījumiem, kā arī citām piemērojamām uzraudzības un normatīvajām prasībām un to grozījumiem.
36. Mācībām būtu jānotiek regulāri, nepieciešamības gadījumā organizējot mācības, kuru pamatā ir attiecīgā brīža faktiskās vajadzības. Apmācība būtu jāveic atbilstošā veidā, piemēram, apmācot visus sabiedrības darbiniekus, atsevišķu struktūrvienību darbiniekus vai kādu konkrētu personu.
37. Mācību saturs būtu pastāvīgi jāpilnveido, ņemot vērā visas būtiskās izmaiņas (piemēram, jaunus tiesību aktus, ESMA un kompetento iestāžu izdotos standartus vai pamatnostādnes un sabiedrības saimnieciskās darbības modeļa izmaiņas).
38. Atbilstības uzraudzītājam sadarbībā ar vadītājiem, kuri uzņemas galīgo administratīvo atbildību, būtu jāpārbauda, vai ieguldījumu pakalpojumu un darbību jomā strādājošie ir pietiekami informēti par sabiedrības politiku un procedūrām un tās pareizi piemēro praksē.
39. Darbiniekiem, kuri veic atbilstības uzraudzību, būtu jāpalīdz citu struktūrvienību darbiniekiem ikdienas darbā un būtu jābūt gataviem atbildēt uz jautājumiem, kas varētu rasties saistībā ar ikdienas saimniecisko darbību.
40. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka atbilstības uzraudzītājs palīdz izstrādāt attiecīgo sabiedrības politiku un procedūras ieguldījumu pakalpojumu, darbību un papildpakalpojumu jomā (piemēram, sabiedrības atalgojuma politiku vai produktu pārvaldības politiku un procedūras). Šajā sakarībā atbilstības uzraudzītājam būtu jādod iespēja, piemēram, sniegt atbilstības eksperta atzinumu un konsultēt struktūrvienības saistībā ar visiem stratēģiskajiem lēmumiem, jauniem saimnieciskās darbības modeļiem vai jaunas reklāmas stratēģijas īstenošanu ieguldījumu pakalpojumu un darbību jomā. Ja atbilstības uzraudzītāja ieteikumi netiek ņemti vērā, atbilstības uzraudzītājam tas būtu pienācīgi jādokumentē un jānorāda atbilstības ziņojumos (ja nepieciešams, šo informāciju varētu norādīt ārkārtas ziņojumos).
41. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka atbilstības uzraudzītājs vienmēr tiek iesaistīts, ja tiek būtiski mainīta sabiedrības organizatoriskā struktūra ieguldījumu pakalpojumu, darbību

¹² Sk. Pamatnostādnes zināšanu un kompetences izvērtēšanai, ESMA/2015/1886 LV (rev).

un papildpakalpojumu jomā. Tas ietver gan lēmumu pieņemšanas procesu, kad tiek apstiprināti jauni saimnieciskās darbības virzieni vai jauni finanšu produkti, gan darbinieku atalgojuma politikas izstrādi. Šajā sakarībā atbilstības uzraudzītājam attiecīgā gadījumā būtu jādod tiesības piedalīties izstrādātāju vai izplatītāju produktu apstiprināšanas procesā. Tāpēc augstākajai vadībai būtu jāaicina struktūrvienības vajadzības gadījumā savlaicīgi konsultēties ar atbilstības uzraudzītāju par plānotajām darbībām.

42. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka atbilstības uzraudzītājs vienmēr tiek iesaistīts būtiskā ārpuskārtas sarakstē ar kompetentajām iestādēm par jautājumiem, kas attiecas uz ieguldījumu pakalpojumiem un darbībām.

2. Pamatnostādnes par atbilstības uzraudzītājam piemērojamajām organizatoriskajām prasībām

Pamatnostādne par atbilstības uzraudzības efektivitāti

(FITD II deleģētās regulas 21. panta 1. punkta d) apakšpunkts un 22. panta 3. punkta a) apakšpunkts)

5. pamatnostādne

43. Nodrošinot to, ka atbilstības uzraudzībai tiek atvēlēti pietiekami cilvēkresursi un citi resursi, sabiedrībām būtu jāņem vērā veikto ieguldījumu darbību un sniegto ieguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu veids un apjoms.
44. Atbilstības uzraudzītāja pienākumu izpildei nepieciešamo darbinieku skaits lielā mērā ir atkarīgs no sabiedrības veikto ieguldījumu darbību un sniegto ieguldījumu pakalpojumu, papildpakalpojumu un citu pakalpojumu specifikas. Ja kādas sabiedrības struktūrvienības darbība tiek būtiski paplašināta, sabiedrībai būtu jānodrošina, ka struktūrvienība, kas veic atbilstības uzraudzību, arī tiek paplašināta, ja tas ir nepieciešams, ņemot vērā sabiedrības atbilstības riska izmaiņas. Augstākajai vadībai būtu regulāri, vismaz reizi gadā, jāpārbauda, vai attiecīgo darbinieku skaits un zināšanas joprojām ir pietiekamas atbilstības uzraudzības funkciju izpildei.
45. Papildus cilvēkresursiem atbilstības uzraudzītājam būtu jāpiešķir arī pietiekami IT resursi.
46. Ja sabiedrība noteiktu funkciju izpildei vai noteiktām struktūrvienībām piešķir atsevišķu budžetu, atbilstības uzraudzītāja budžetam būtu jābūt samērīgam ar sabiedrības atbilstības risku. Pirms budžeta piešķiršanas būtu jākonsultējas ar atbilstības uzraudzības amatpersonu. Visi lēmumi par būtiskiem budžeta samazinājumiem būtu jādokumentē rakstveidā un detalizēti jāpamato.
47. Lai nodrošinātu to, ka darbiniekiem, kuri veic atbilstības uzraudzību, vienmēr ir pieejama pienākumu izpildei nepieciešamā informācija, sabiedrībām šiem darbiniekiem būtu jānodrošina piekļuve visām nepieciešamajām datubāzēm un uzskaites datiem (piemēram, telefonsarunu ierakstiem un elektroniskajai saziņai, kas minēta FITD II

deleģētās regulas 76. pantā). Lai atbilstības uzraudzības amatpersona varētu pastāvīgi pārraudzīt sabiedrības darbības jomas, kurās varētu atklāties sensitīva vai būtiska informācija, atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jāvar piekļūt visām atbilstošajām sabiedrības informācijas sistēmām un iekšējās vai ārējās revīzijas ziņojumiem vai, attiecīgā gadījumā, citiem ziņojumiem, kas ir iesniegti augstākajai vadībai vai struktūrai, kura pilda uzraudzības funkciju. Nepieciešamības gadījumā atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jāvar piedalīties augstākās vadības vai uzraudzības struktūras sanāksmēs. Ja šādas tiesības netiek piešķirtas (tas drīkstētu notikt tikai izņēmuma gadījumos), attiecīgais lēmums būtu jādokumentē un jāpaskaidro rakstveidā. Atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu ļoti labi jāpārzina sabiedrības organizatoriskā struktūra, korporatīvā kultūra un lēmumu pieņemšanas process, lai tā varētu noteikt, kurās sanāksmēs ir svarīgi piedalīties.

48. Ir svarīgi, lai sabiedrība ieviestu atbilstošus mehānismus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu informācijas apmaiņu starp atbilstības uzraudzītāju un citām kontroles struktūrām (piemēram, iekšējās revīzijas un riska pārvaldības struktūru), kā arī starp atbilstības uzraudzītāju un iekšējiem vai ārējiem revidentiem.

Pamatnostādne par atbilstības uzraudzības struktūras darbinieku prasmēm, zināšanām, kompetenci un pilnvarām

(FITD II deleģētās regulas 21. panta 1. punkta d) apakšpunkts un 22. panta 3. punkta a) un b) apakšpunkts)

6. pamatnostādne

49. Saskaņā ar FITD II deleģētās regulas 21. panta 1. punkta d) apakšpunktu sabiedrības darbiniekiem, kuri veic atbilstības uzraudzību, ir jābūt nepieciešamajām prasmēm, zināšanām un kompetencei, lai tie varētu izpildīt savus pienākumus. Saskaņā ar FITD II deleģētās regulas 22. panta 3. punkta a) apakšpunktu atbilstības uzraudzītājam ir jābūt arī vajadzīgajām pilnvarām. Šīs prasības sabiedrībām būtu īpaši jāņem vērā, ieceļot atbilstības uzraudzības amatpersonu. Ņemot vērā atbilstības uzraudzības amatpersonas funkcijas un tai uzticētos pienākumus, attiecīgajai personai būtu jābūt godprātīgai un jāievēro augsti profesionālās ētikas standarti.
50. Lai nodrošinātu, ka atbilstības uzraudzītājam ir pienākumu izpildei nepieciešamās pilnvaras, ir svarīgi, lai sabiedrības augstākā vadība atbalstītu atbilstības uzraudzītāju tā pienākumu izpildē. Lai atbilstības uzraudzītājs varētu īstenot tam piešķirtās pilnvaras, attiecīgajiem darbiniekiem ir nepieciešama atbilstoša kompetence un individuālās prasmes (piemēram, spriestspēja); pilnvaru īstenošanu var veicināt, sabiedrības atbilstības politikā skaidri norādot atbilstības uzraudzītāja īpašās pilnvaras.
51. Darbiniekiem, kuri veic atbilstības uzraudzību, būtu jāpārzina vismaz FITD II un visi ar to saistītie deleģētie un īstenošanas akti, valsts īstenošanas noteikumi un visi piemērojamie standarti, pamatnostādnes un citi ESMA un kompetento iestāžu norādījumi, ciktāl tie attiecas uz atbilstības uzraudzības funkciju izpildi. Darbinieki, kuri veic atbilstības uzraudzību, būtu regulāri jāapmāca, lai tie saglabātu savas zināšanas.

Sabiedrības ieceltajai atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jābūt augstākam kompetences līmenim.

52. Atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jābūt pietiekami plašām zināšanām un pieredzei un pietiekami augstam kompetences līmenim, lai tā varētu uzņemties atbildību par visas atbilstības uzraudzības struktūrvienības darbu un nodrošināt tā efektivitāti. Dalībvalstis valsts līmenī var paredzēt dažādus veidus, kā pārliecināties par to, vai amata kandidātiem ir nepieciešamās zināšanas un/vai pieredze. Piemēram, dažas kompetentās iestādes izvirzīto atbilstības uzraudzības amatpersonu licencē vai apstiprina tikai pēc tam, kad ir novērtēta attiecīgās amatpersonas kvalifikācija. Minētais novērtējums var ietvert atbilstības uzraudzības amatpersonas dzīves apraksta analīzi, kā arī pārrunas ar amata kandidātu un/vai eksāmenu, kas amata kandidātam jānokārto. Šāds process var palīdzēt nostiprināt atbilstības uzraudzītāja pozīcijas sabiedrībā un attiecībās ar trešajām personām. Saskaņā ar citu regulatīvo pieeju visa atbildība par atbilstības uzraudzības amatpersonas kvalifikācijas novērtēšanu ir jāuzņemas sabiedrības augstākajai vadībai. Augstākā vadība pirms atbilstības uzraudzības amatpersonas iecelšanas amatā novērtē amata kandidāta kvalifikāciju. Tas, vai sabiedrība ir pienācīgi ievērojusi 21. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 22. panta 3. punkta a) un b) apakšpunkta prasības, tiek vērtēts vispārējās pārbaudes ietvaros, vērtējot sabiedrības atbilstību piemērojamajām FITD II prasībām.
53. Atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jābūt pietiekami lielai profesionālajai pieredzei, kas ir nepieciešama, lai pienācīgi izvērtētu atbilstības riskus un interešu konfliktus, kas ir saistīti ar sabiedrības saimniecisko darbību. Nepieciešamā profesionālā pieredze cita starpā var būt iegūta amatos, kas ir saistīti ar uzņēmuma tiešo saimniecisko darbību, vai darbojoties citās kontroles vai regulatīvajās struktūrās. Dažās jurisdikcijās profesionālā pieredze tiek ņemta vērā tikai tad, ja tā aptver noteiktu minimālo laika periodu un joprojām ir aktuāla.
54. Atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jābūt specifiskām zināšanām par dažādām sabiedrības darbības jomām. Nepieciešamās zināšanas var atšķirties atkarībā no sabiedrības, jo galvenie atbilstības riski, ar kuriem sabiedrības saskaras, var būt dažādi. Tāpēc jaunieceltai atbilstības uzraudzības amatpersonai varētu būt nepieciešamas specifiskas papildu zināšanas par konkrētās sabiedrības saimnieciskās darbības modeli, pat ja šī persona iepriekš jau ir bijusi atbilstības uzraudzības amatpersona citā sabiedrībā.

Pamatnostādne par pastāvīgu atbilstības uzraudzību

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punkta pirmā daļa)

7. pamatnostādne

55. Saskaņā ar FITD II deleģētās regulas 22. panta 2. punkta pirmo daļu sabiedrībām ir jānodrošina, ka atbilstības uzraudzītājs pastāvīgi veic savas funkcijas un pilda savus pienākumus. Tāpēc sabiedrībām būtu jānosaka atbilstoša kārtība, lai nodrošinātu to, ka

atbilstības uzraudzības amatpersonas prombūtnes laikā tiek izpildīti atbilstības uzraudzības amatpersonas pienākumi, un to, ka atbilstības uzraudzītājs pastāvīgi veic savas funkcijas. Minētā kārtība būtu jānosaka rakstveidā.

56. Sabiedrībai, piemēram, nosakot atbilstošas iekšējās procedūras un aizstāšanas kārtību, būtu jānodrošina, ka atbilstības uzraudzības amatpersonas prombūtnes laikā tiek pienācīgi izpildīti atbilstības uzraudzītāja pienākumi.
57. Atbilstības uzraudzības struktūras darbinieku pienākumi, kompetence un pilnvaras būtu jānosaka "atbilstības politikā" vai citās vispārējās politikas pamatnostādnēs vai iekšējos noteikumos, kuros ir ņemts vērā sabiedrības sniegto ieguldījumu pakalpojumu un veikto ieguldījumu darbību klāsts un būtība. Tam būtu jāietver informācija par uzraudzības programmu un atbilstības uzraudzītāja ziņošanas pienākumiem, kā arī informācija par atbilstības uzraudzītāja uz risku balstīto pieeju atbilstības uzraudzībai. Būtiski piemērojamo prasību grozījumi būtu nekavējoties jāatspoguļo, attiecīgi grozot minēto politiku/noteikumus.
58. Atbilstības uzraudzītājam savas funkcijas būtu jāveic pastāvīgi, nevis tikai konkrētos gadījumos. Tas nozīmē, ka uzraudzības darbības ir jāveic regulāri, pamatojoties uz uzraudzības grafiku. Uzraudzības darbībām būtu regulāri jāaptver visas būtiskākās sabiedrības sniegto ieguldījumu pakalpojumu un veikto ieguldījumu darbību jomas, ņemot vērā atbilstības risku, kas ir saistīts ar attiecīgajām sabiedrības darbības jomām. Atbilstības uzraudzītājam būtu jāvar ātri reaģēt uz neparedzētiem notikumiem, tādējādi nepieciešamības gadījumā īsā laikā mainot savas darbības prioritātes.

Pamatnostādne par atbilstības uzraudzītāja neatkarību

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 3. punkta b), d) un e) apakšpunkts)

8. pamatnostādne

59. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka atbilstības uzraudzītājs to organizatoriskajā struktūrā ieņem tādu vietu, kas ļauj atbilstības uzraudzības amatpersonai un pārējiem struktūras darbiniekiem neatkarīgi veikt savus pienākumus.
60. Lai gan sabiedrības augstākā vadība ir atbildīga par piemērotas atbilstības uzraudzības struktūras izveidi un izveidotās struktūras efektivitātes uzraudzību, atbilstības uzraudzītājam savi pienākumi būtu jāveic neatkarīgi no augstākās vadības un citām sabiedrības struktūrvienībām. Organizējot sabiedrības darbību, būtu jānodrošina, ka citas struktūrvienības nedrīkst dot norādījumus darbiniekiem, kuri veic atbilstības uzraudzību, vai citādi ietekmēt attiecīgos darbiniekus un viņu veiktās darbības, un būtu jāievieš atbilstoša eskalācijas procedūra, lai atbilstības uzraudzītājs varētu informēt augstāko vadību par konstatētajām nepilnībām.
61. Ja sabiedrības augstākā vadība neievēro būtiskas atbilstības uzraudzītāja rekomendācijas vai vērtējumu, atbilstības uzraudzības amatpersonai šie gadījumi būtu atbilstoši jādokumentē un jānorāda atbilstības ziņojumos.

Pamatnostādne par samērīgumu attiecībā uz atbilstības uzraudzības efektivitāti

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 4. punkts)

9. pamatnostādne

62. Sabiedrībām būtu jāizlemj, kādi pasākumi, tostarp organizatoriskie pasākumi, un kāds resursu apjoms konkrētajā situācijā būtu vispiemērotākie atbilstības uzraudzības efektivitātes nodrošināšanai.
63. Lemjot par to, vai FITD II deleģētās regulas 22. panta 3. punkta d) un e) apakšpunkta prasības ir samērīgas un vai atbilstības uzraudzītāja darbība joprojām ir efektīva, sabiedrībām būtu jāņem vērā vismaz šādi kritēriji:
- a) ieguldījumu darbību, ieguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu veidi un citi sabiedrības darbības virzieni (tostarp tie, kas nav saistīti ar ieguldījumu darbībām, ieguldījumu pakalpojumiem un papildpakalpojumiem);
 - b) ieguldījumu darbību, ieguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu un citu sabiedrības darbības virzienu mijiedarbība;
 - c) veikto ieguldījumu darbību un sniegto ieguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu klāsts un apjoms (gan absolūtā izteiksmē, gan salīdzinājumā ar citiem darbības virzieniem), bilances kopsumma un sabiedrības ienākumi no komisijas maksas un citiem maksājumiem, kā arī citi ienākumi, kas gūti saistībā ar ieguldījumu darbībām, ieguldījumu pakalpojumiem un papildpakalpojumiem;
 - d) klientiem piedāvāto finanšu instrumentu veidi;
 - e) sabiedrības mērķa klientu kategorijas (profesionālie klienti, privātie klienti, tiesīgie darījumu partneri);
 - f) darbinieku skaits;
 - g) tas, vai sabiedrība ietilpst grupā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/34/ES 2. panta 11. punkta nozīmē;
 - h) pakalpojumi, kas tiek sniegti, izmantojot komerciālo tīklu, piemēram, piesaistītos aģentus vai filiāles;
 - i) sabiedrības veiktā pārrobežu darbība, un
 - j) IT sistēmu organizācija un sarežģītības pakāpe.
64. Minētie kritēriji varētu būt noderīgi arī kompetentajām iestādēm, nosakot, kuras sabiedrības drīkst izmantot samērīguma labad noteikto atbrīvojumu saskaņā ar FITD II deleģētās regulas 22. panta 4. punktu.
65. Samērīguma labad noteiktais atbrīvojums uz sabiedrību varētu attiekties, piemēram, tad, ja, ņemot vērā attiecīgās sabiedrības darījumu būtību, apjomu un sarežģītību un veikto ieguldījumu darbību un sniegto ieguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu klāstu un būtību, atbilstības uzraudzības funkciju veikšanai nav nepieciešama atsevišķa pilna laika amata vieta.

66. Atbilstības uzraudzības amatpersona ir jāieceļ vienmēr, taču atkarībā no situācijas dažos gadījumos (piemēram, mazās sabiedrībās, kuras veic ierobežotas un vienkāršas darbības un/vai kuru darbību apjoms nav liels) pienākums iecelt atsevišķu atbilstības uzraudzības amatpersonu, kura neveic nekādas citas funkcijas, varētu būt nesamērīgs. Ja sabiedrība izmanto minēto atbrīvojumu (šāds lēmums katrā atsevišķā gadījumā būtu pienācīgi jāizvērtē un jāpamato), būtu pēc iespējas jāsamazina iespējamie interešu konflikti, kas varētu rasties saistībā ar attiecīgo personu veiktajām funkcijām.
67. Sabiedrība, kurai saskaņā ar samērīguma principu nav jāievēro visas FITD II deleģētās regulas 22. panta 3. punktā noteiktās prasības, var apvienot juridiskās un atbilstības uzraudzības funkcijas. Tomēr lielākām sabiedrībām vai sabiedrībām, kuras veic sarežģītākas darbības, no šādas apvienošanas būtu jāizvairās, ja tā varētu mazināt atbilstības uzraudzības efektivitāti.
68. Ja sabiedrība izmanto samērīguma labad noteikto atbrīvojumu, tai būtu jādokumentē šādas rīcības iemesli, lai kompetentā iestāde varētu tos izvērtēt.

Pamatnostādnes par atbilstības uzraudzības un citu iekšējās kontroles funkciju apvienošanu

(FITD II deleģētās regulas 22. panta 3. punkta d) apakšpunkts)

10. pamatnostādne

69. Sabiedrībām būtu jādod priekšroka tādai organizatoriskajai struktūrai, kas ļauj pienācīgi nodalīt kontroles funkcijas. Atbilstības uzraudzības un citu kontroles funkciju apvienošana varētu būt pieļaujama, ja tā nemazina atbilstības uzraudzītāja efektivitāti un neatkarību. Šāda apvienošana vienmēr būtu jādokumentē, tostarp būtu jānorāda apvienošanas iemesli, lai kompetentās iestādes varētu izvērtēt, vai konkrētajos apstākļos attiecīgo funkciju apvienošana ir pamatota un lietderīga. Tomēr, ja ieguldījumu brokeru sabiedrībā atbilstoši FITD II deleģētās regulas 24. panta noteikumiem ir izveidota un tiek uzturēta iekšējās revīzijas struktūra, iekšējās revīzijas funkcijas saskaņā ar 24. pantu nedrīkst apvienot ar citām kontroles funkcijām, piemēram, ar atbilstības uzraudzību.
70. Darbiniekus, kuri veic atbilstības uzraudzību, parasti nevajadzētu iesaistīt darbībās, kuras tie uzrauga. Tomēr atbilstības uzraudzītāja un citu tā paša līmeņa kontroles struktūru (piemēram, noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanas struktūras) apvienošana varētu būt pieļaujama, ja tā nerada interešu konfliktus un nemazina atbilstības uzraudzības efektivitāti.
71. Tas, vai citu kontroles struktūru darbinieki cita starpā veic arī atbilstības uzraudzības funkcijas, būtu jāņem vērā, nosakot atbilstības uzraudzības funkciju veikšanai nepieciešamo darbinieku skaitu.
72. Neatkarīgi no tā, vai atbilstības uzraudzība ir vai nav apvienota ar citām kontroles funkcijām, atbilstības uzraudzītājam savas darbības būtu jāsaista ar otrā līmeņa

kontroles darbībām, ko veic citas struktūrvienības, kas ir atbildīgas par citām kontroles funkcijām.

73. Ja FITD II deleģētās direktīvas 7. pantā minētais darbinieks nav atbilstības uzraudzības amatpersona, FITD II deleģētās direktīvas 7. pantā minētajam darbiniekam un atbilstības uzraudzības amatpersonai būtu jārīkojas patstāvīgi un atbilstības uzraudzības amatpersonai nevajadzētu uzraudzīt FITD II deleģētās direktīvas 7. pantā minētā darbinieka darbu un/vai dot tam norādījumus.
74. Ja atbilstības uzraudzības funkcijas ir apvienotas ar citām kontroles funkcijām, kā norādīts iepriekš 69. punktā, vai atbilstības uzraudzītājs ir atbildīgs arī par citām funkcijām (piemēram, par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu), sabiedrībai vienmēr būtu jāpiešķir pietiekami resursi tam, lai tiktu nodrošināta sabiedrības atbilstība FITD prasībām.

Pamatnostādnes par atbilstības uzraudzības funkciju nodošanu ārpalpojumā

(FITD II deleģētās regulas 22. un 31. pants)

11. pamatnostādne

75. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka gadījumos, kad atbilstības uzraudzības funkcijas tiek pilnīgi vai daļēji nodotas ārpalpojumā, joprojām tiek ievērotas visas piemērojamās prasības, kas attiecas uz atbilstības uzraudzību.
76. FITD II 16. panta 5. punktā un FITD II deleģētās regulas 31. pantā noteiktās ārpalpojumu izmantošanas prasības, kas attiecas uz būtiskām vai izšķiroši svarīgām funkcijām, pilnībā attiecas arī uz atbilstības uzraudzības funkciju nodošanu ārpalpojumā.
77. Ārpalpojumā var nodot tikai funkcijas, bet ne pienākumus: sabiedrības, kuras izmanto ārpalpojumus, saglabā pilnu atbildību par ārpalpojumā nodotajām funkcijām. Citiem vārdiem sakot, kā noteikts FITD II deleģētās regulas 31. panta 2. punkta e) apakšpunktā, sabiedrībai, pēc kuras iniciatīvas funkcijas tiek nodotas ārpalpojumā, vienmēr ir jāsaglabā iespēja uzraudzīt ārpalpojumā nodotās funkcijas un pārvaldīt ar ārpalpojumu izmantošanu saistītos riskus.
78. Lai nodrošinātu FITD II deleģētās regulas 22. un 31. panta prasību izpildi, sabiedrībām, izvēloties pakalpojumu sniedzēju, būtu jāveic uzticamības pārbaude. Sabiedrībai būtu jānodrošina, ka pakalpojumu sniedzējam ir nepieciešamās pilnvaras, resursi, kompetence un piekļuve visai vajadzīgajai informācijai, lai efektīvi veiktu ārpalpojumā nodotās atbilstības uzraudzības funkcijas. Nosakot uzticamības pārbaudes apjomu, būtu jāņem vērā ārpalpojumā nodoto atbilstības uzraudzības funkciju un procesu būtība, apjoms, sarežģītība un ar tiem saistītais risks.
79. Sabiedrībām būtu jānodrošina, ka gadījumos, kad atbilstības uzraudzības funkcijas tiek pilnīgi vai daļēji nodotas ārpalpojumā, joprojām tiek nodrošināta pastāvīga atbilstības

uzraudzība, proti, pakalpojumu sniedzējam tam nodotās funkcijas būtu jāvar veikt pastāvīgi, nevis tikai konkrētos gadījumos.

80. Sabiedrībām būtu jāuzrauga, vai pakalpojumu sniedzējs pienācīgi veic savus pienākumus; tas cita starpā nozīmē, ka sabiedrībām būtu jāuzrauga saņemto pakalpojumu kvalitāte un kvantitāte. Sabiedrības augstākā vadība ir atbildīga par ārpalpojuma nodoto funkciju pastāvīgu uzraudzību un kontroli, un tai būtu jābūt nepieciešamajiem resursiem un kompetencei, lai veiktu šo pienākumu. Augstākā vadība var iecelt konkrētu personu, kura augstākās vadības vārdā uzrauga un kontrolē ārpalpojuma nodotās funkcijas.
81. Atbilstības uzraudzības funkciju nodošana ārpalpojuma grupas ietvaros nemazina atsevišķo grupā ietilpstošo sabiedrību augstākās vadības atbildību. Tomēr centralizēta atbilstības uzraudzība grupas līmenī atbilstības uzraudzības amatpersonai dažkārt var nodrošināt labāku piekļuvi informācijai un uzlabot uzraudzības efektivitāti, jo īpaši tad, ja grupas sabiedrībām ir kopīgas telpas.
82. Ja sabiedrība, ņemot vērā tās darījumu būtību, apjomu un sarežģītību un veikto ieguldījumu darbību un sniegto ieguldījumu pakalpojumu klāstu un būtību, atbilstoši FITD II deleģētās regulas 22. panta 4. punktā noteiktajam samērīguma principam neievēro FITD II deleģētās regulas 22. panta 3. punkta d) apakšpunkta prasības (proti, ja sabiedrības darbinieki, kuri veic atbilstības uzraudzību, ir iesaistīti to pakalpojumu un darbību izpildē, ko tie uzrauga), attiecīgā sabiedrība var uzskatīt, ka atbilstības uzraudzības funkciju nodošana ārpalpojuma varētu būt atbilstošs risinājums.
83. Jebkurā gadījumā atbilstības uzraudzības funkciju nodošana ārpalpojuma nedrīkstētu i) negatīvi ietekmēt uzraudzības kvalitāti un neatkarību, ii) nepamatoti radīt papildu darbības risku, iii) traucēt iekšējās kontroles struktūru darbu vai iv) apdraudēt sabiedrības un attiecīgās kompetentās iestādes spēju uzraudzīt atbilstību piemērojamajām prasībām.
84. Atbilstības uzraudzības funkciju pilnīga vai daļēja nodošana ārpalpojuma trešo valstu uzņēmumiem var apgrūtināt atbilstības uzraudzības funkciju pārraudzību un kontroli, tāpēc šādos gadījumos būtu jānodrošina stingrāka pārraudzība.
85. Ja vienošanās par ārpalpojumu izmantošanu atbilstības uzraudzības funkciju veikšanai tiek izbeigta, sabiedrībām būtu jānodrošina atbilstības uzraudzības nepārtrauktība, pašām uzņemoties atbilstības uzraudzības funkcijas vai nododot tās ārpalpojuma citam pakalpojumu sniedzējam.

3. Kompetento iestāžu veiktā atbilstības uzraudzības pārbaude

Pamatnostādnes par kompetento iestāžu veikto atbilstības uzraudzības pārbaudi

(FITD II 7. pants un FITD II deleģētās regulas 22. pants)

12. pamatnostādne

86. Kompetentajām iestādēm būtu jāpārbauda, kā sabiedrības plāno izpildīt, īstenot un ievērot piemērojamās prasības, kas attiecas uz atbilstības uzraudzību. Tas būtu jādara gan atļauju izsniegšanas procesā, gan pastāvīgās uzraudzības ietvaros, ievērojot uz risku balstītu pieeju.
87. FITD II 7. pantā ir noteikts, ka “kompetentā iestāde [sabiedrībai] nepiešķir atļauju, kamēr tā nav pilnībā pārliecinājusies, ka atļaujas pieprasītājs atbilst visām saskaņā ar šīs direktīvas [FITD II] noteikumiem noteiktajām prasībām”. Attiecīgi kompetentajai iestādei būtu jāizvērtē, vai sabiedrības atbilstības uzraudzītāja organizatoriskā struktūra ir atbilstoša, vai tam ir atbilstoši resursi un vai ir noteikta atbilstoša ziņojumu sniegšanas kārtība. Kompetentajai iestādei kā nosacījumu atļaujas saņemšanai būtu jāpieprasa veikt vajadzīgās izmaiņas atbilstības uzraudzībā.
88. Papildus iepriekš minētajam kompetentajai iestādei pastāvīgās uzraudzības ietvaros, ievērojot uz risku balstītu pieeju, būtu jāizvērtē, vai pasākumi, ko sabiedrība ir veikusi atbilstības uzraudzības jomā, ir atbilstoši un vai atbilstības uzraudzītājs pienācīgi veic savus pienākumus. Sabiedrībām ir jānosaka, vai, mainoties sabiedrības saimnieciskās darbības modelim, ir jāmaina arī atbilstības uzraudzītāja darba organizācija un tam pieejamo resursu apjoms. Attiecīgā gadījumā kompetentajām iestādēm pastāvīgās uzraudzības ietvaros, ievērojot uz risku balstītu pieeju, būtu jāizvērtē un jāpārbauda arī tas, vai šādas izmaiņas ir vajadzīgas un vai tās ir veiktas. Kompetentajai iestādei būtu jānosaka saprātīgs termiņš, līdz kuram attiecīgajai sabiedrībai būtu jāveic vajadzīgās izmaiņas. Tomēr kompetentajām iestādēm nav obligāti jāapstiprina sabiedrību veiktās izmaiņas.
89. Kā minēts iepriekš 52. punktā, dažas kompetentās iestādes izvirzīto atbilstības uzraudzības amatpersonu licencē vai apstiprina, pamatojoties uz attiecīgās amatpersonas kvalifikācijas novērtējumu.
90. Saskaņā ar citu regulatīvo pieeju visa atbildība par atbilstības uzraudzības amatpersonas kvalifikācijas novērtēšanu ir jāuzņemas sabiedrības augstākajai vadībai. Dažas dalībvalstis pieprasa sabiedrībām ziņot kompetentajām iestādēm par atbilstības uzraudzības amatpersonas iecelšanu vai nomaiņu. Dažās jurisdikcijās šim paziņojumam ir jāpievieno arī detalizēts paskaidrojums, kurā ir izklāstīti amatpersonas nomaiņas iemesli. Tas var palīdzēt kompetentajām iestādēm gūt priekšstatu par iespējamu saspīlējumu starp atbilstības uzraudzības amatpersonu un augstāko vadību, kas varētu liecināt par nepietiekamu atbilstības uzraudzītāja neatkarību.
91. Dažas dalībvalstis atbilstības uzraudzības amatpersonai katru gadu pieprasa aizpildīt anketu, lai tādējādi iegūtu informāciju par sabiedrības atbilstību noteiktajām prasībām. Minētā anketa būtībā ir vērtēšanas tabula, kurā tiek vērtēts, kā sabiedrība plāno veikt un pārraudzīt savu saimniecisko darbību. Vērtēšanas tabulā cita starpā ir ietverti jautājumi par visiem ieguldījumu pakalpojumiem, ko sabiedrībai ir atļauts sniegt. Daži jautājumi attiecas arī uz sabiedrības darbības uzraudzību un kontroli (piemēram, jautājumi par to, kā ir organizētas sabiedrības kontroles struktūras un kam tās ir pakļautas, vai ir kādas

funkcijas, kas ir nodotas ārpakalpojumā utt.). Anketā ir arī vairāki brīvi laukumi, kuros sabiedrība ir aicināta aprakstīt būtiskākās izmaiņas, kas ir notikušas salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Sabiedrības augstākā vadība varētu apstiprināt aizpildītās anketas un pēc tam tās varētu nosūtīt kompetentajai iestādei. Lai atvieglotu datu iegūšanu, anketa varētu būt standartizēta un mašīnlasāma, tā varētu ietvert kvalitatīvus rādītājus un varētu būt resursu ziņā efektīvs veids, kā atklāt neatbilstības. Kompetentās iestādes minētās anketas varētu izmantot sabiedrības darbības uzraudzībai un tam, lai pieprasītu sabiedrībai pieņemt rīcības plānu konstatēto neatbilstību novēršanai, kā arī kompetentās iestādes veiktās uzraudzības prioritāšu noteikšanai un tam, lai pārskatītu un precizētu uz risku balstīto pieeju.

92. Iepriekš minētā prakse varētu noderēt citām kompetentajām iestādēm.

VI. 2020. un 2012. gada pamatnostādņu atbilstības tabula

2020. gada pamatnostādnes	2012. gada pamatnostādnes
Atbilstības uzraudzītāja pienākumi	
Darbības atbilstības riska novērtēšana <i>1. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības riska novērtēšana <i>1. vispārīgā pamatnostādne</i>
Darbības atbilstības kontroles funkcijas uzraudzības pienākumi <i>2. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas uzraudzības pienākumi <i>2. vispārīgā pamatnostādne</i>
Darbības atbilstības kontroles funkcijas ziņošanas pienākumi <i>3. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas ziņošanas pienākumi <i>3. vispārīgā pamatnostādne</i>
Atbilstības uzraudzītāja pienākums sniegt konsultācijas un atbalstu <i>4. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas konsultēšanas pienākumi <i>4. vispārīgā pamatnostādne</i>
Atbilstības uzraudzītājam piemērojamās organizatoriskās prasības	
Darbības atbilstības kontroles funkcijas efektivitāte <i>5. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas efektivitāte <i>5. vispārīgā pamatnostādne</i>
Atbilstības uzraudzības struktūras darbinieku prasmes, zināšanas, kompetence un pilnvaras <i>6. pamatnostādne</i>	

2020. gada pamatnostādnes	2012. gada pamatnostādnes
Darbības atbilstības kontroles funkcijas pastāvīgas veikšanas nodrošināšana <i>7. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas pastāvīgas veikšanas nodrošināšana <i>6. vispārīgā pamatnostādne</i>
Darbības atbilstības kontroles funkcijas neatkarība <i>8. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas neatkarība <i>7. vispārīgā pamatnostādne</i>
Samērīgums attiecībā uz atbilstības uzraudzības efektivitāti <i>9. pamatnostādne</i>	Atbrīvojumi <i>8. vispārīgā pamatnostādne</i>
Atbilstības uzraudzības un citu iekšējās kontroles funkciju apvienošana <i>10. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas un citu iekšējās kontroles funkciju apvienošana <i>9. vispārīgā pamatnostādne</i>
Darbības atbilstības kontroles funkcijas kā ārpakalpojuma saņemšana <i>11. pamatnostādne</i>	Darbības atbilstības kontroles funkcijas kā ārpakalpojuma saņemšana <i>10. vispārīgā pamatnostādne</i>
Kompetento iestāžu veiktā atbilstības uzraudzības pārbaude	
Atbilstības uzraudzības pārbaude, ko veic kompetentās iestādes <i>12. pamatnostādne</i>	Atbilstības uzraudzības pārbaude, ko veic kompetentās iestādes <i>11. vispārīgā pamatnostādne</i>